

Silver Economy Megvalósíthatósági Tanulmány összefoglaló

Az **Ezüst Gazdaság**, mint a regionális gazdaságfejlesztés egyik lehetséges meghatározó iránya számtalan szempontból rejt magában **lehetőségeket**. Azonban egy ilyen fejlesztés nem valósulhat meg **komoly ágazati összefogás és tervezés** nélkül. Ennek a tervezésnek az első lépése az a **MSB Zrt. bevonásával 2022. év elején elkészült tanulmány**, melynek célja a **Silver Economy régiófejlesztésben rejlő potenciál**, valamint a fejlesztés a különböző **gazdasági ágazatokra gyakorolt hatásának vizsgálata** volt, melynek **rövid összegzését** tartalmazza ez a dokumentum.

Az alkonygazdaság fejlődése, előretörése minden fejlett országot érint, melyek a társadalom előregedésével szembesülnek. Gazdaságfejlesztési szempontból érdemes azokat az aspektusokat és lehetőségeket áttekinteni, amiket magában rejt ez a folyamat, hiszen nem csupán az idősek számának, arányának növekedését jelenti egy országon belül, hanem olyan életutakat, ahol az emberek egészségben, aktívan egy közösség részeként várhatóan több évet töltenek el.

Jelentőségét mutatják a következő Európai adatok:

2015

- 199 millió „ezüstkörű”
- 39%-a az össznépeségnek
- 20% 65 év feletti (2019.)
- 3,7 trillió Euró költés
- 78 millió munkahelyet tart fenn
- 780 milliárd Euró bevétel az EU-n kívül

2025 becsült adatok

- 222 millió „ezüstkörű”
- 43%-a az össznépeségnek
- 57 trillió Euró költés
- 88 millió munkahelyet tart fenn ➤
- 31,5%-a az EU GDP-jének

A népesség előregedésének nem kell akadályoznia a gazdasági növekedést, hanem ösztönözheti új áruk és szolgáltatások kifejlesztését, például az idősödő népesség igényeihez igazodó lakhatást vagy közlekedést, vagy új szociális és jóléti szolgáltatások kialakítását, tehát az idősebb korosztályok életminőségének javítása nemcsak szociális jelentőséggel, hanem jelentős gazdasági potenciálokkal is rendelkezik.

Az Európai Unió átlagában megállapíthatjuk, hogy a 65 év feletti (inaktív) korosztály a medián nettó vagyonértékhez képest nagyságrendileg 75 százalékkal magasabb értékű vagyonnal rendelkezik, míg 35-44 éves generáció az átlagtól hozzávetőlegesen 25 százalékos elmaradást mutat.

Az időskorú lakosság számának és lakosságarányának növelésével az alkonygazdaság növekedési kilátásai folyamatosan erősödnek, az ágazatban rejlő kimagasló multiplikátor hatás pedig a kapcsolódó ágazatok számára is kitűnő lehetőséget teremt a megtermelt hasznokból történő részesedésre, tovagyrúzó hatások és szolgáltatási értékláncok kialakítására.

Régióink esetében sajnos szinte nincs olyan statisztika, mely nem igazolná a megyék leszakadását az országos átlagtól. A dél-dunántúli régió demográfiai helyzete regionális kitekintésben Magyarországon a legkedvezőtlenebbnek ítéltető. Ebben a tekintetben megállapítható, hogy a 2010-es bázisévhez viszonyítva a **dél-dunántúli régió lakosságszáma**

7,8 százalékkal csökkent, az öregedési index tekintetében a régió az ország **legkedvezőtlenebb** területe, **157,2** – es értékkel. **A dél-dunántúli régió kapcsán** megállítható, hogy a régiók közül ez a terület bír a **legkisebb** országon belüli **gazdasági súllyal**, mivel az **éves bruttó hazai termék** előállításának **csupán 6 százaléka** köthető ide. Ennél fogva is szükséges minden olyan lehetőség megvizsgálása, melyek gazdaságfejlesztési szempontból kitörési pontot jelenthetnek számunkra. **Adottságaink kiváló lehetőséget nyújtanak az alkonygazdaság területén nem csak az állami beruházások, hanem magánbefektetések számára is.**

Az **Ezüst Gazdaságot** mikrotérégi megközelítéséből vizsgálva a következő, a **Dél-Dunántúl** területén **azonosítható mikrotérsegeket** találhatjuk:

- **Növekedési centrum-térség:**
 - Pécs/Mohács/Komló/M60-as tengelyvárosok,
 - Kaposvár/Zselic,
 - Közép-Duna-mente
- **Turisztikai térségek:**
 - Balaton Turisztikai Térség,
 - Pécs-Villány Turisztikai Térség
- **Periférikus (rurális) térségek**
 - Dráva-mente,
 - somogyi belső periféria,
 - Mecsek-Hegyhát,
 - Nyugat-Tolna

Mindhárom térségtípus más-más gazdaságösztönzési eszközkombináció alkalmazását kívánja meg:

- a **Növekedési centrum-térség** a globális befektetői piacon versenyez, jelentős infrastruktúra- és HR fejlesztési igénnyel, innovációs és üzleti szolgáltatások iránti keresletet indukálva, aktív akvizíciós tevékenységet kívánva.
- A **turisztikai-szolgáltató** település-típus övezetei (Balaton KÜT, Pécs-Villány KTT): a helyi vállalkozói tevékenység helyben tartása/fejlesztése az iparfejlesztés jellemző célja, erős az üdülőterületekről az oda nem illő tevékenységek áttelepítésének igénye;
- A **periferiális-rurális térség**: helyi gazdaság (körforgásos) ösztönzése, agrár- és élelmiszergazdasági-, kézműves-, kisipari profillal, aktív-, szelíd-, egészség-, esemény-, és ökoturizmus, a periféria járásközpontjai, mint foglalkoztatási decentrumok iparfejlesztési célpontok.

A Dél-Dunántúli Gazdaságfejlesztési Zóna **hatalmas egybefüggő rurális területe** egészes **mind társadalmi-gazdasági értelemben, mind demográfiai értelemben. Depressziós, leszakadó terület, valamennyi fejlettségi és demográfiai mutató tekintetében az Európai Unió egyik legszegényebb, legelmaradottabb része. A Zóna rurális tereiben – az optimista forgatókönyvek megvalósulása esetén is – 2050-re nagyságrendileg száz település elnéptelenedése várható, amely azonban nem egyik napról a másikra fog megtörténni, így hosszan tartó, elhúzódó szociális-közszolgáltatási válságra kell felkészülni ezeken a településeken.**

Az Ezüst Gazdaság a periferiális-rurális térségek szempontjából ideális fejlesztési irány.

A fejlesztés ágazati hatását vizsgálva **jelentős fejlődési potenciál** található a következőknél:

Egészségipar – a magán és állami egészségügyi ellátórendszer fejlesztése, kapacitásbővítése, egészségügyi innováció, egészségbiztosítási rendszer fejlesztése.

Szolgáltató szektor – fizikai és szellemi rekreációs szolgáltatások, személyszállítás, banki szolgáltatások, telekommunikációs szolgáltatások, az ezüst gazdaságban dolgozók részére nyújtott szolgáltatások.

Turizmus – vendéglátás – egészség és wellnes, ökoturizmus, gasztronómiai turizmus fejlesztése révén.

Építőipar – ingatlanépítés, ingatlanfelújítás mind magán, mind vállalkozási célú ingatlanok tekintetében, alacsony energiaigényű, smart – home technológiák, épített örökség védelem.

Kutatás – fejlesztés, oktatás – direkt a célpiac számára fejlesztett termékek és szolgáltatások, valamint az Ezüstgazdaságban dolgozó munkavállalók részére fejlesztett termékek, szolgáltatások, képzések.

A fejlesztésben részt vevő gazdasági ágazatok jelentős multiplikátor hatással bírnak, melyek részletesebben a következők:

Ágazat	Háztartási jövedelem multiplikátor		Foglalkoztatási multiplikátor	
	Érték	Sorrend	Érték	Sorrend
Humán egészségügyi ellátás	0,5162	8	144,8	18
Szociális ellátás	0,5340	7	253,2	2
Egyéb személyi szolgáltatás	0,6572	2	157,3	10
Szálláshely szolgáltatás és vendéglátás	0,4110	24	177,1	7
Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás	0,5574	5	143,5	19
Erdőgazdálkodás	0,6206	3	222,3	3
Élelmiszer, ital és dohánytermék gyártása	0,3360	31	104,0	31
Sport-, szórakoztató és szabadidős tevékenység	0,4286	21	112,8	29

A humán egészségügyi és a szociális ellátás, az egyéb személyi szolgáltatás, valamint a szálláshely szolgáltatás és vendéglátás multiplikátor értékei a 96 nemzetgazdasági ágazat élmezőnyébe tartoznak, az építőipar fejlesztésének multiplikátor értékei is igen magasak, ezért kijelenthetjük, hogy ezen értékek alátámasztják az Ezüst Gazdaság fejlesztésének szükségességét, az abban rejlő gazdasági potenciált.

Az Ezüst Gazdaság hatása a régió lakosainak életminőségére:

A fejlesztés szinte bármelyik vizsgálati módszert, mérőszámot vesszük alapul (skandináv, az amerikai, valamint e kettő szintéziséből létrejövő kevert modell), pozitív változást hoz a régió lakosainak életminőségében.

Hosszú távon a **GDP növekedése** mellett az **új munkahelyek**, létrejötte és az a tény, hogy ezek **többsége nagy hozzáadott értékkel** bíró munkák, előrevetíti mind a **25 év feletti** átlagos **oktatásban eltöltött idejének**, mind pedig a **gyerekek várhatóan az oktatásban eltöltött idejének emelkedését**. A fejlesztés egyik legnagyobb hatása várhatóan az **egészségiparra** gyakorolt hatás lesz, amelynek **fejlődése** az itt élők **egészségi állapotát** is pozitívan **befolyásolhatja**.